



# Klimatstrategi 2021-2030

Typ av styrdokument	Strategi
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Fastställd	2021-06-28, § 76
Diarienummer	2020/00297
Giltighetstid	2021-2030
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar i kommunen
Dokumentansvarig	Miljöstrateg
Tidpunkt för aktualitetsprövning	Varje mandatperiod

# Innehåll

Bakgrund .....	3
Målsättning .....	4
Kommunens möjlighet att påverka.....	5
Fokusområden .....	6
Fokusområde 1: Hållbara transporter .....	6
Fokusområde 2: Klimatsmart och hälsosam mat.....	7
Fokusområde 3: Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster .....	8
Fokusområde 4: Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler .....	9
Övriga prioriteringar i klimatarbetet.....	10
Lokal framställning av förnybar energi .....	11
Förstärkning av kolsänkor .....	11
Hållbara finanser.....	12
Utbildning och medskapande i klimatomställningen .....	12
Arbetsätt .....	13
Kommunen som föregångare.....	13
Klimatplanering och klimatanpassning .....	13
Satsa på innovationer.....	13
Attraktiva lokalsamhällen.....	13
Genomförande .....	14
Uppföljning.....	14

# Bakgrund

Klimatutmaningen blir allt större. För att undvika katastrofala effekter av klimatförändringar behöver samhällssystem ställas om och fossila utsläpp av växthusgaser måste upphöra helt.

Falköpings kommun tar sitt ansvar för att nå de globala målen i Agenda 2030 och Parisavtalet för klimatet. Kommunen gör den egna organisationen klimatsmart och underlättar för invånarna att ställa om. Falköping bidrar till att Sverige och Västra Götaland ligger i framkant och når sina ambitiösa klimatmål.

Falköpings kommun strävar efter en klimatomställning som skapar ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling i samklang med de globala hållbarhetsmålen och kommunens vision om ”det goda livet”.



# Målsättning

Det övergripande målet för kommunens<sup>1</sup> klimatstrategi 2021-2030 är ”Fossilfritt Falköping 2030”.

Fossilfri i det här fallet likställs med att kommunens organisation ska vara fossilbränslefri, alltså den direkta användningen av olja, kol och fossil gas ska ha upphört. Kommunen ska också minska användningen av fossilbaserade produkter och material samt energianvändningen i sina verksamheter.

Falköpings klimatstrategi utgår från den regionala kraftsamlingen ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om”. Målsättningen är att klimatstrategin ska resultera i årlig utsläppsminskning i hela det geografiska området i linje med Falköpings koldioxidbudget.

Falköping vill minska utsläppen även av andra växthusgaser än koldioxid med målet att bli en klimatneutral kommun år 2030.

---

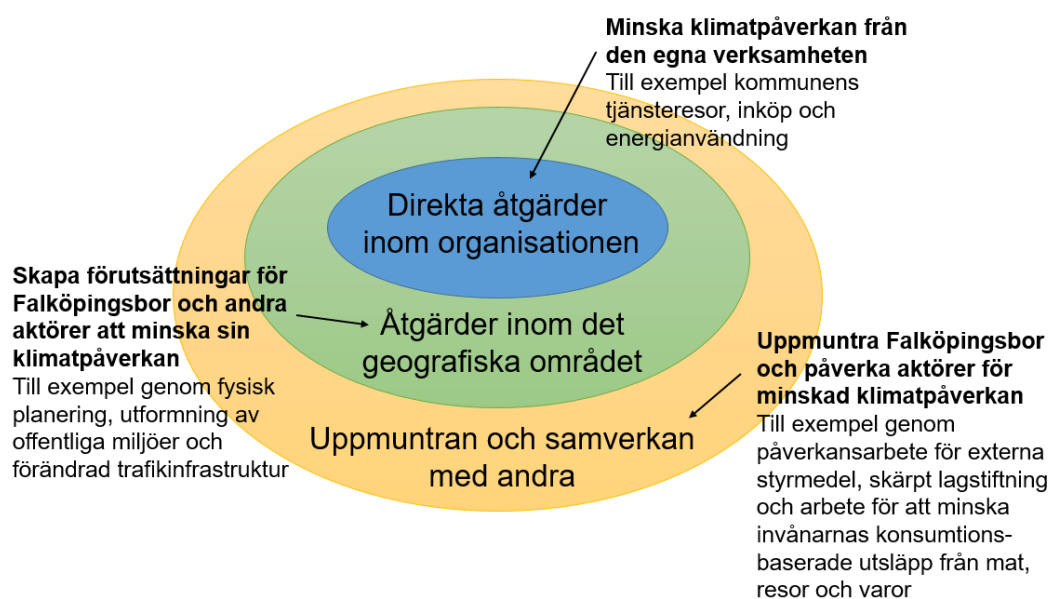
<sup>1</sup> När Falköpings kommun eller Falköping skrivs i dokumentet menas den geografiska ytan med befolkning. När kommunen eller kommunens verksamheter skrivs menas Falköpings kommun som organisation.

# Kommunens möjlighet att påverka

Klimatutmaningen är komplex och ingen kan lösa alla problem på egen hand. Falköpings kommun ska ta aktivt ansvar tillsammans med andra och påverka utvecklingen i positiv riktning.

Kommunen ska fokusera på att nå klimatmålen inom den egna organisationens alla verksamheter, för att visa att förändring är möjlig och fungera som förebild.

Kommunen ska också underlätta klimatomställningen för alla invånare och besökare i Falköpings kommun som geografiskt område. Det ska göras genom klimatåtgärder inom ramen för kommunens rådighet samt genom samverkan med ett brett spektrum av aktörer.



# Fokusområden

Falköpings klimatstrategi innehåller samma fyra fokusområden som ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om”. Satsningarnas innebörd anpassas till Falköpings lokala kontext.



## FOKUSOMRÅDE 1 | Hållbara transporter

- Klimatsmart vardagsresande där fler väljer gång, cykling och kollektivt resande
- Accelererad omställning till fossilfria fordon
- Effektiva godstransporter
- Klimatsmarta möten och hållbar besöksnäring



## FOKUSOMRÅDE 2 | Klimatsmart och hälsosam mat

- Minskat matsvinn
- Främja hållbart lantbruk
- Minskad miljö- och klimatpåverkan från inköpta livsmedel



## FOKUSOMRÅDE 3 | Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster

- Större marknad för biobaserade material och drivmedel
- Tjänster och cirkulära varor
- Design för en hållbar livsstil



## FOKUSOMRÅDE 4 | Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler

- Flexibla och klimatsmarta bostäder och lokaler
- Effektiv och klimatsmart renovering

## Fokusområde 1: Hållbara transporter

### Klimatsmart vardagsresande där fler väljer gång, cykling och kollektivt resande

Kommunens anställda ska i så stor utsträckning som möjligt använda hållbara transportmedel i tjänsten, i linje med en klimatstyrande mötes- och resepolicy som även uppmuntrar klimatsmarta pendlingsresor till och från arbetet.

Fysisk planering ska gynna gång, cykling och kollektivt resande inom och mellan Falköpings kommuns orter. Kommunens insatser för cykling ska mätas och följas upp för ständig förbättring. Kollektiva trafiklösningar ska göras så tillgängliga som möjligt både inne i staden och på landsbygden.

## **Accelererad omställning till fossilfria fordon**

Den kommunala fordonsflottan ska bli helt fossilbränslefri. Målet gäller både personbilar, arbetsmaskiner och andra fordon som ägs eller leasas av kommunen där så är tekniskt möjligt.

I upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete ska successivt strängare klimatkrav ställas på transporter, med målet att alla samhällsbetalda transporter ska vara fossilfria 2030.

Kommunen ska samverka med näringsliv och andra aktörer för att skapa förutsättningar för omställning till fossilfria fordon i samhället i stort.

## **Effektiva godstransporter**

Genom fortsatta satsningar på logistikområdet ska Falköpings kommun agera föregångare i klimatomställningen för effektivare godstransporter och ett nytänkande transportsystem.

Samordnad varudistribution ska minska behovet av godstransporter för kommunens verksamheters räkning.

## **Klimatsmarta möten och hållbar besöksnäring**

Kommunen ska möjliggöra distansarbete och resfria möten med hjälp av digitala verktyg. Tjänsteresor som ändå görs ska ske med det mest klimatsmarta tillgängliga transportmedlet.

Falköpings kommun ska utveckla och marknadsföra hållbar turism och en besöksnäring som tar god ekologisk hänsyn genom hela upplevelsen.

## **Fokusområde 2: Klimatsmart och hälsosam mat**

### **Minskat matsvinn**

Kommunen ska arbeta dagligen och strukturellt för att minimera matsvinnet i alla offentliga måltider, inklusive kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.

Kommunen ska sprida kunskap om metoder för att minska matsvinn till det lokala näringslivets restauranger, livsmedelsbutiker och kommuninvånare.



## **Främja hållbart lantbruk**

Falköpings kommun ska fortsätta att utvecklas som en levande lantbrukskommun där hållbar matproduktion främjas av kommunen.

När jordbruksmark arrenderas ut ska kommunen främja klimatsmart markanvändning, livsmedelsproduktion och ökad kolinlagring i marken.

För att säkra framtida hållbar livsmedelsförsörjning och ekosystemtjänster ska bruksvärd jordbruksmark bevaras i linje med kommunens översiktsplan.

## **Minskad miljö- och klimatpåverkan från inköpta livsmedel**

Kommunen ska beräkna de offentliga måltidernas klimatpåverkan och planera menyer för minskade växthusgasutsläpp.

Maten som serveras ska vara hälsosam, näringsrik, säsongsbaserad och klimatsmart samt gynna biologisk mångfald.

Närproducerade och ekologiska råvaror av hög kvalitet ska prioriteras. Svenska råvaror ska användas i möjligaste mån, med fokus på inköp från lokala livsmedelsproducenter.

Konsumtion och produktion av miljö- och klimatvänliga råvaror och rätter ska främjas lokalt, baserade på relationer från jord till bord.

## **Fokusområde 3: Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster**

### **Större marknad för biobaserade material och drivmedel**

Kommunens verksamheter ska minska inköpen av fossilbaserade engångsprodukter, till förmån för flergångsartiklar och produkter av hållbara biobaserade, förnybara eller återvunna material.

Genom ökad efterfrågan på bioplaster, förnybara textilfiber och andra hållbara naturbaserade produkter kan marknaden växa för klimatsmarta material.

Falköpings kommun ska främja lokal produktion av biogas som ett hållbart drivmedel.

## **Tjänster och cirkulära varor**

Kommunen ska arbeta systematiskt med att möbler, kläder, datorer, mobiler och andra produkter som används i kommunala verksamheter ska få en lång livslängd. Konsumtionen av nya varor ska minska. Produkter som köps in ska vara lätta att återanvända, materialåtervinna eller energiutvinna.

Kommunen ska i samverkan med andra aktörer underlätta utvecklingen av delningsekonomi. Hållbara tjänster ska ge invånarna möjlighet att låna eller hyra produkter istället för att köpa.

Kommunen ska bidra till att förstärka en cirkulär ekonomi. Det lokala näringslivet ska stöttas i att utveckla industriell symbios, så att avfall inte existerar utan ses som råvara för någon annan. Mängden osorterade sopor ska minska.

## **Design för en hållbar livsstil**

Utifrån ett invånarperspektiv ska kommunen främja design för hållbara livsstilar. Det klimatsmarta och goda livet ska vara tillgängligt för alla, oavsett vem man är och vilka resurser man har.

Falköpings kommun ska underlätta tillgången till klimatsmarta lösningar som blir det mest attraktiva valet i vardagen.

Beteendeförändringar ska uppmuntras med hjälp av designmetodik. Fysisk planering ska göra det möjligt att leva ett gott och hållbart liv i ett fossilfritt samhälle.

## **Fokusområde 4: Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler**

### **Flexibla och klimatsmarta bostäder och lokaler**

Kommunen ska minska klimatbelastningen över livscykelns vid byggnation. Beständiga naturmaterial är att föredra framför fossilbaserade material.

Nybyggnation ska vara anpassningsbar för att möta klimatförändringar och människors ändrade behov. Material ska återvinnas eller återbrukas där så är möjligt vid ombyggnader och renoveringar av kommunägda lokaler och bostäder.

Kommunen ska arbeta systematiskt för att minska energianvändningen i kommunala verksamheter såväl vid nybyggnation som i befintliga byggnader.

Vid markanvisning ska miljömässigt hållbart byggande vara ett av bedömningskriterierna. Kommunen ska samarbeta med näringslivet för att skapa förutsättningar för nya byggmaterial och metoder.

Kommunala lokaler ska användas effektivt och samnyttjas mellan olika verksamheter.

### **Effektiv och klimatsmart renovering**

Kommunen ska kartlägga nytta och kostnad för renoveringsåtgärder och investera i energieffektivisering.

Information om effektiv och klimatsmart renovering ska vara tillgänglig på kommunens hemsida. Informationen ska spridas aktivt i samband med att bygglov beviljas för ombyggnad eller tillbyggnad.

Kommunens invånare ska erbjudas kostnadsfri energi- och klimatrådgivning och stöd för klimatsmart renovering.

## **Övriga prioriteringar i klimatarbetet**

Utöver de fokusområden som finns med i ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om” prioriterar Falköpings kommun följande i sitt klimatarbete:

- Lokal framställning av förnybar energi
- Förstärkning av kolsänkor
- Hållbara finanser
- Utbildning och medskapande i klimatomställningen

## **Lokal framställning av förnybar energi**

Falköpings kommun ska bidra till Sveriges mål om 100 procent förnybar energiproduktion. Kommunen ska främja produktion av vindkraft, solenergi, biogas och andra förnybara energiformer inom det geografiska området.

Kommunen som organisation ska vara en mikroproducent av förnybar el genom att solceller installeras på taken till kommunala fastigheter när så är lämpligt.

Energi som köps in av kommunens verksamheter (el, värme, bränsle och kyla) ska vara miljömärkt och 100 procent förnybar. En så stor andel som möjligt av energiproduktionen ska ske lokalt.

## **Förstärkning av kolsänkor**

Falköpings kommun ska främja naturvårdsinsatser som skapar biologiska kolsänkor, genom att öka inlagringen av kol i mark, skog, växter och våtmarker och därmed minska mängden koldioxid i atmosfären.

Kommunen ska sträva efter att maximera kolinlagringen i kommunägda marker med hjälp av metoder som också gynnar biologisk mångfald. Skog och jordbruksmark ska nyttjas som kolsänkor när det är lämpligt i linje med översiktsplanen.

Kommunen ska öka kunskapen om biologiska kolsänkor både inom organisationen och bland invånarna. Kommunen ska sprida information till privata markägare om hur de kan motverka klimatförändringar genom ökad kolinlagring.

## Hållbara finanser

Ekonomistyrning och hållbara finanser är viktiga verktyg i klimatomställningen. Hållbarhetsfrågor och grön finansiering är centrala delar i kommunens policy för finansverksamhet.

Kommunens ekonomiavdelning ska ha hög kompetens på klimatområdet och systematiskt ställa hållbarhetskrav i upphandlingar, lån, placeringar och förvaltning av kommunala medel.

Kommunen ska inte ha några kapitalplaceringar i fonder eller bolag med anknytning till fossilindustrin. Istället ska kapitalet placeras så att utvecklingen av klimatsmarta samhällslösningar premieras.

Investeringar som inte täcks av skatteintäkter ska finansieras med hjälp av gröna lån som minskar kommunens fossila avtryck.

## Utbildning och medskapande i klimatomställningen

I komplexa framtidsfrågor är det viktigt att arbeta medskapande för att öka delaktigheten och hitta lösningar som fungerar ur många olika perspektiv. Kommunen ska använda medskapande metoder för att engagera invånarna i att göra verklighet av klimatomställningen.

Barn och unga i Falköpings kommun ska inspireras och engageras till att skapa den framtid de vill ha. Kommunen har ett ansvar att fånga upp och kanalisera den unga generationens kreativitet, nyfikenhet och handlingskraft för positiv förändring.

Alla barn och ungdomar som växer upp i Falköpings kommun ska få goda kunskaper om klimatutmaningen. De ska ges möjlighet att bidra aktivt till omställningen för en hållbar framtid både genom skolan och på fritiden. Deras idéer ska tas på allvar av beslutsfattare.

Kommunen ska flera gånger om året arrangera event och aktiviteter om klimat riktade till allmänheten. Kommunen ska samarbeta både internt över förvaltningsgränserna och utåt med företag, organisationer, civilsamhälle och invånare för att tillsammans åstadkomma den omfattande förändring som är nödvändig ur ett helhetsperspektiv.

# Arbetsätt

Fyra arbetsätt kombineras för att skapa den breda omställning av samhället som är nödvändig för att nå klimatmålen. Dessa arbetsätt ska genomsyra alla fokusområden i klimatstrategin.



## Kommunen som föregångare

Kommunen ska ta ansvar och inspirera andra genom att minska klimatpåverkan av den egna verksamheten. Modiga beslut ska fattas för att ligga i framkant i klimatomställningen.



## Klimatplanering och klimatanpassning

Nytänkande fysisk planering ska skapa förutsättningar för klimatsmarta miljöer och flöden. Kommunen ska arbeta förebyggande med att anpassa samhället till oundvikliga effekter av klimatförändringar.



## Satsa på innovationer

Nya angreppssätt ska göra Falköpings kommun och regionen till en växtplats för framtidens klimatsmarta produkter och samhällslösningar. Kommunen ska samarbeta med forskare, testa ny teknik och främja industriell symbios.



## Attraktiva lokalsamhällen

Kommunen ska främja en levande stad, landsbygd och lokalsamhällen där det är lätt att göra rätt. Samarbete för att underlätta klimatsmarta livsstilar är i fokus.

## Genomförande

Klimatstrategins genomförande säkras och integreras i kommunens styrsystem genom att kopplas tydligt till den ordinarie budgetprocessen.

Genom att fastställa åtgärder i kommunens flerårsplan och avsätta medel i den ekonomiska budgeten frigörs resurser för styrning och samordning av den övergripande processen, samt för åtgärder i årliga verksamhetsplaner för varje nämnd och förvaltning.

Miljöstrategen och kommunledningsförvaltningen har en ledande och stödjande roll i arbetet med att identifiera lämpliga klimatåtgärder i linje med klimatstrategin.

Utbildning, folkbildning, medborgardialog och informationsinsatser för alla åldrar och målgrupper är viktiga verktyg i klimatarbetet. Samverkan både internt inom kommunen och med externa aktörer är nyckeln till framgång.

## Uppföljning

Genomförandet av klimatstrategin ska följas och styras ur ett helhets- och framtidsperspektiv.

Samtliga nämnder i kommunen ska årligen i verksamhetsplan beskriva hur nämnden kommande år ska arbeta med klimat utifrån beskrivna områden och målsättningar i denna klimatstrategi. Nämndernas planerade klimatarbete redovisas till och följs upp i ordinarie verksamhetsuppföljning, där det framgår vilket arbete som har gjorts samt hur det har bidragit till målsättningarna i strategin.

Utsläppen av växthusgaser ska beräknas årligen av kommunledningsförvaltningen och jämföras med Falköpings koldioxidbudget, så att åtgärderna kan justeras vid behov för att nå målen. Resultatet av uppföljningen presenteras årligen på den första planeringsdagen inför nästa års budget.

Kommunstyrelsens utskott för social hållbarhet ska följa arbetet ur ett socialt perspektiv för att säkerställa att klimatomställningen på lång sikt gynnar alla invånares välmående.

Kommunen ska samarbeta med näringsliv, akademi och civilsamhälle för att utvärdera och utveckla kommunens klimatarbete.